

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Sreda, 28. avgust 2019 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalinivo pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalinivim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 1 9 2 5 4 1 1 2 0 2

3/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

perforiran list

Konceptni list

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

perforiran list

Konceptni list

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Da se ljudje vedemo v skladu s tem, kako doživljamo in si razlagamo stvarnost, je prepričanje, značilno za
 - A psihoanalizo.
 - B vedenjsko smer.
 - C humanistično smer.
 - D kognitivno smer.

2. Med teoretične panoge psihologije spadajo
 - A razvojna psihologija, klinična psihologija, kognitivna psihologija.
 - B socialna psihologija, pedagoška psihologija, obča psihologija.
 - C kognitivna psihologija, psihologija dela, socialna psihologija.
 - D obča psihologija, kognitivna psihologija, socialna psihologija.

3. Kadar zbrane podatke o pojavu, ki nas zanima, uredimo tako, da jih razporedimo po velikosti, od najmanjšega do največjega, in zraven zapišemo število ali delež ponovitev enake vrednosti, smo jih uredili v
 - A ranžirno vrsto.
 - B frekvenčno porazdelitev.
 - C histogram.
 - D poligon.

4. Na obrazu se je izražalo doživljanje Matejevega čustvenega stanja. Njegove oči so imele izbuljen izraz, obrvi je imel spuščene in stisnjene skupaj, nosnice pa rahlo razširjene. Katero čustvo je najverjetneje doživeljal Matej?
 - A Kompleksno čustvo, strah.
 - B Kompleksno čustvo, jezo.
 - C Temeljno čustvo, strah.
 - D Temeljno čustvo, jezo.

5. Manja je proti večeru ugotovila, da ji je zmanjkalo kruha. Stekla je do trgovine, da bi ga kupila, vendar je bila trgovina že zaprta. Katero vrsto ovire predstavlja Manji zaprta trgovina?
 - A Objektivno oviro.
 - B Subjektivno oviro.
 - C Socialno oviro.
 - D Dinamično oviro.

6. Sprememba občutljivosti čutnega organa zaradi podaljšane izpostavljenosti delovanju enakih ali podobnih dražljajev je

 - A absolutni prag občutka.
 - B diferencialni prag občutka.
 - C čutna adaptacija/prilagoditev.
 - D zaznavna organizacija.

7. Katera lastnost dražljajev, ki nam vzbudi pozornost med vožnjo, je ponazorjena v navedenih primerih: utripajoči smerni kazalci pri avtomobilu, zavijanje sirene reševalnega vozila, premikajoči napis nad lokali?

 - A Gibanje in spreminjanje dražljajev.
 - B Pogostost ponavljanja dražljajev.
 - C Intenzivnost dražljajev.
 - D Trajanje dražljajev.

8. Kako si sledijo faze ustvarjalnega mišljenja?

 - A Priprava, inkubacija, preverjanje, verifikacija.
 - B Priprava, inkubacija, iluminacija, preverjanje.
 - C Priprava, iluminacija, preverjanje, preparacija.
 - D Inkubacija, iluminacija, preparacija, preverjanje.

9. »Menim, da niti nisem videti slabo, vendar se dekleta prav nič ne zanimajo zame, sam pa se tudi nobeni ne približam.« V izjavi je opisan/-a

 - A temperament.
 - B značaj.
 - C socialna samopodoba.
 - D čustvena samopodoba.

10. Kaj izmed navedenega **ni** značilnost samoaktualiziranega človeka?

 - A Potreba po stalnih stikih in izpovedovanju drugim.
 - B Nekonformizem.
 - C Realno sprejemanje sebe in drugih.
 - D Visoka stopnja ustvarjalnosti.

11. Socializacijo opredelimo kot
 - A proces druženja s člani posamezniku pomembnih socialnih skupin.
 - B procese, s katerimi posredno ali neposredno vplivamo na mišljenje, čutenje in dejavnost drugih ljudi.
 - C proces, v katerem posameznik ali skupina sprejme odločitev, da bo svoje vedenje prilagodila zaznanim zahtevam avtoritete.
 - D proces sprejemanja in prevzemanja različnih vedenjskih vzorcev socialnih skupin.
12. Pri katerem vzgojnem stilu prevladujejo vrednote enakosti, svobode in tudi odgovornosti?
 - A Pri avtoritarnem.
 - B Pri permisivnem.
 - C Pri avtoritativnem.
 - D Pri liberalnem.
13. Tриje otroci približno enake starosti so igrali družabno igro »človek ne jezi se«. Igra je potekala tekoče, otroci so se zabavali. Niso goljufali, ker so se zavedali, da se je pri taki igri treba držati pravil. Na kateri ravni razvoja moralnega presojanja so verjetno ti otroci?
 - A Na predkonvencionalni ravni.
 - B Na konvencionalni ravni.
 - C Na postkonvencionalni ravni.
 - D Na ravni univerzalnega etičnega načela.
14. Navijači so jezni, ker njihova ekipa izgublja. Zdi se jim, da so sodniki do njihove ekipe strožji, zato začnejo metati predmete na igrišče, zmerjati sodnike, kričati na igralce in preklinjati. S katero razlago lahko pojasnimo prikazano agresivno vedenje?
 - A Agresivno vedenje je naučeno vedenje.
 - B Agresivno vedenje je odgovor na frustracijo.
 - C Agresivno vedenje je prirojeno.
 - D Agresivno vedenje je odgovor na stresno fizično okolje.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Tako kot v vsaki drugi znanosti tudi v psihologiji uporabljamo znanstveno metodo spoznavanja. Opišite pet stopenj znanstvenega spoznavanja. S primerom ponazorite, kako bi športni psiholog znanstveno zastavil delo s športnikom. V primeru poimenujte vse stopnje znanstvenega spoznavanja. Presodite in pojasnite, s kakšnimi težavami se lahko spopada raziskovalec pri znanstvenem spoznavanju (skupaj tri presoje s pojasnitvami).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 2 5 4 1 1 2 1

11/20

2. naloga

Z življenjskimi težavami se ljudje spoprijemamo različno uspešno, pri tem je pomembno tudi, kako osebnostno čvrsti smo. Razlikujte med konstruktivnim in nekonstruktivnim spoprijemanjem z duševnimi obremenitvami ter navedite dve sestavini osebnostne čvrstosti in ju opišite. Izberite primer neke stresne okoliščine na delovnem mestu in z dvema opisanimi sestavinama osebnostne čvrstosti ponazorite, kako bi se v teh okoliščinah vedla oseba z visoko osebnostno čvrstostjo. Poimenujte in ponazorite tudi en način nekonstruktivnega spoprijemanja v teh okoliščinah. Presodite in utemeljite še tri druge psihološke dejavnike, ki vplivajo na konstruktivno spoprijemanje v stresnih okoliščinah.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 2 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. naloga

Reševanje problemov je posebno področje mišljenja. Poimenujte tri strategije reševanja problemov in opišite njihove značilnosti. Navedite primer zaprtega problema in primer odprtega problema. Za vsak primer ugotovite (navedite), katero strategijo reševanja problemov bi lahko izbrali, in ponazorite njen uporabo. Razložite tudi, zakaj ste izbrali posamezno strategijo. Presodite tri psihološke dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost reševanja miselnih problemov, in utemeljite njihove vplive.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 2 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. naloga

Erik Erikson je razvil eno izmed razvojnih teorij. Poimenujte štiri stopnje razvoja, ki se pojavljajo v otroštvu, kot jih opredeljuje Eriksonova teorija, ter opišite po dve značilnosti prvih dveh stopenj. Tretjo in četrto stopnjo ponazorite s primerom vedenja otroka ter za vsako stopnjo predlagajte dva načina ravnanja staršev, s katerima bi starši spodbujali uspešen prehod čez omenjeni stopnji. Presodite in utemeljite, kaj je Eriksonova razvojna teorija prispevala k spoznanjem razvojne psihologije (skupaj tri presoje in utemeljitve).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 2 5 4 1 1 2 1 7

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.